

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/89/2019
Identifikačné číslo spisu: 1214213947
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1214213947.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. Václav Sosna, Námestie slobody 2, Skalica, IČO: 34 048 529, správca konkurznej podstaty úpadcu PNEUMAT INTERNATIONAL, s. r. o., so sídlom Galantská 699/8, Dunajská Streda, IČO: 31 443 320, právne zastúpeným advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s. r. o., so sídlom Prievozska 4/B, Bratislava, IČO: 47 239 921 proti žalovanému: Liberálny dom, s. r. o., so sídlom Priemyselná 8, Bratislava, IČO: 36 869 201, právne zastúpenému JUDr. Ľubomírom Schweighoferom, advokátom so sídlom Šafárikovo námestie 2, Bratislava, o určení neplatnosti právneho úkonu a určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/107/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cob/58/2017-311 z 25. apríla 2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom, č. k. 24Cb/107/2014-269 z 29. septembra 2016 zamietol žalobu a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o kúpe a predaji časti podniku, uzavretej dňa 23. 08. 2010 medzi spoločnosťou PNEUMAT INTERNATIONAL, s. r. o. ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim (ďalej len „Zmluva“) a určenia vlastníckeho práva, pričom žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na takomto určení. Otázka, ktorá mala byť vyriešená v predmetnom konaní, totiž bola riešená ako prejudiciálna otázka v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava, v ktorom sa prejednávala žaloba o určenie neúčinnosti tej istej Zmluvy a o vypratanie tých nehnuteľností, ktorých určenia vlastníctva sa žalobca domáha. Nakoľko určovacia žaloba nemá žiadne praktické opodstatnenie tam, kde sa žalobca domáha priamo

splnenia povinnosti (vypratanie nehnuteľnosti) a vedie len k zbytočnému rozširovaniu súdnych sporov, rozhodnutie o neplatnosti Zmluvy a určení vlastníckeho práva nemôže byť spôsobilé zlepšiť právne postavenie žalobcu, a preto žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) o odvolaní žalobcu rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Na zdôraznenie správnoti napadnutého rozsudku uviedol, že v uvedenom konaní nie je určovacia žaloba potrebná, pretože v prípade úpadcu nie je potrebné a dôležité v zmysle predpisov konkurzného práva prinavrátenie vlastníckeho práva, ale získanie majetku, ktorý mohol byť v minulosti prevedený blízkym osobám za nižšiu ako reálnu hodnotu. Určovacia žaloba nemá vzhľadom k danému skutkovému a právnomu stavu žiadne opodstatnenie a je bez právneho významu. Vo vzťahu k odvolateľom uvedenej judikatúre odvolací súd uviedol, že táto nie je v predmetnom spore aplikovateľná, keďže sa zaoberá inou problematikou. Podľa názoru odvolacieho súdu správca konkurznej podstaty mal postupovať v súlade s § 78 ods. 1 až 5 zák. č. 5/2007 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „ZKR“), sporný majetok mal zahrnúť do súpisu majetku konkurznej podstaty a následne dotknutá osoba, tvrdiac dôvodnosť svojho vlastníckeho práva, sa mala domáhať samostatnou žalobou o vylúčenie tohto majetku zo súpisu. V rámci takéhoto incidenčného konania by súd skúmal ako prejudiciálnu otázku, komu svedčí vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Správca nesprávnym postupom inicioval dve samostatné žaloby (žaloba o určenie neúčinnosti právneho úkonu pred Okresným súdom Trnava, sp. zn. 36Cbi/7/2014 a žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pred Okresným súdom Bratislava II, sp. zn. 24Cb/107/2014) s protichodnou argumentáciou a právnym základom. Súd prvej inštancie teda správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil, preto krajský súd odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „C. s. p.“) a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Za vadu zakladajúcu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. prípustnosť a dôvodnosť dovolania dovolateľ považuje nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, keď odvolací súd sa podľa jeho názoru prakticky nevysporiadal so žiadnym podstatným tvrdením uvedeným žalobcom v odvolaní a ani so žiadnym z tvrdení žalobcu, ktoré uviedol v konaní na súde prvej inštancie. Odvolací súd sa zároveň mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Za právne otázky, ktoré ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), považuje otázky:

- a) (ne)existencie danosti naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe z dôvodu, že správca (úpadca) nemôže mať v konkurznom konaní (naliehavý) právny záujem na prinavrátení vlastníckeho práva, pretože môže mať záujem len na získaní majetku,
- b) (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na rozhodnutí o určení neplatnosti Zmluvy z dôvodu povinnosti správcu postupovať v zmysle § 78 ods. 1 až 5 ZKR, zapísať sporný majetok do súpisu majetku a iniciovať tak podanie žaloby o vylúčenie tohto majetku zo súpisu majetku vlastníkom takéhoto majetku,
- c) či sa žalobca (ne)môže domáhať žalobou určenia neplatnosti zmluvy, pokiaľ sa v inom konaní domáha určenia neúčinnosti rovnakej zmluvy.

4. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal so základnou odvolacou námietkou žalobcu, týkajúcou sa zjavnej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu absencie náležitostí odôvodnenia rozsudku v zmysle § 220 ods. 2, 3 C. s. p. Nedostatok odôvodnenia má spočívať aj v nedostatočnom a nezrozumiteľnom vysporiadaní sa s právnou argumentáciou žalobcu v napádanom rozhodnutí a celkovo v nevysporiadaní sa so žiadnym z tvrdení žalobcu, ktoré uviedol v konaní na súde prvej inštancie.

5. Dôvodnosť dovolateľom tvrdeného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zdôvodnil tým, že platí a vždy platilo, že naliehavý právny záujem nie je v konaní daný vtedy, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatneného práva [rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/548/2015]. V dotknutom prípade je podľa dovolateľa nielen nesporné, že skutkové tvrdenia a právne hodnotenie, ktoré sú obsahom žaloby, odstraňujú medzi žalobcom a žalovaným spornosť v otázke určenia vlastníckeho práva k veciam a právam dotknutých žalobou, ale je navyše jednoznačne zrejmé i to, že v prípade, ak by súd žalobe vyhovel, právne postavenie žalobcu by sa zlepšilo a stalo by sa istým. Odvolací súd sa tak svojím rozhodnutím mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej rozhodnutiami, sp. zn. 1Cdo/56/2003, 3Cdo/198/2011, 6Cdo/179/2010.

6. Právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, týkajúcu sa právneho názoru o nemožnosti správcu mať v konkurznom konaní naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k majetku úpadcu vysloveného odvolacím súdom, považuje dovolateľ za otázku skutočne zásadného právneho významu, zakladajúcu prípustnosť dovolania. Podľa názoru dovolateľa práve úspešnou žalobou na určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam sa mohol žalobca (správca) domôcť získania majetku do jeho právnej dispozície. Cieľ žalobcu získať majetok do konkurznej podstaty možno podľa dovolateľa dosiahnuť jedine cestou zmeny zápisu vlastníckeho práva uvedeného v katastri nehnuteľností.

7. Právne posúdenie otázky neexistencie naliehavého právneho záujmu pri možnom postupe správcu podľa § 78 ods. 1 až 5 ZKR považuje dovolateľ za absurdné, nakoľko takýto výklad explicitne odníma správcovi právo domáhať sa na súde určenia neplatnosti právnych úkonov úpadcu a/alebo odporovať právne úkony správcu, a to aj pred tým, než zaradí dotknutý majetok do súpisu majetku. V konaní o vylučovacej žalobe môže byť otázka vlastníctva riešená iba ako otázka predbežná a súd s ňou môže vysporiadať výlučne v odôvodnení rozhodnutia, nie v samotnom enunciate. Preto môže mať správca za každých okolností naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva aj pred zaradením dotknutých vecí do súpisu majetku v konkurznom konaní. K otázke vzťahu určovacej a vylučovacej žaloby poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR (ďalej len „Zbierka“) ako R 52/2010.

8. Právne posúdenie otázky, či správca má alebo nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva v prospech úpadcu v prípade, ak okrem žaloby na určenie neplatnosti Zmluvy a určenie vlastníckeho práva následne podá voči rovnakej zmluve aj odporovaciu žalobu, ktorú mal odvolací súd vyriešiť so záverom, že správca v takomto prípade nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, považuje dovolateľ za nesprávne. Podľa dovolateľa takýto právny názor fakticky zbavuje žalobcu zákonnej a legitímnej možnosti domáhať sa pred zákonným a nestranným súdom záväzného posúdenia dvoch samostatných nárokov súčasne (určenie neplatnosti a určenie neúčinnosti zmluvy) a neprípustným spôsobom tak obmedzuje právo žalobcu na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“). Správca konkurznej podstaty môže v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy podať občianskoprávnu žalobu týkajúcu sa neplatnosti právneho úkonu a zároveň aj odporovaciu žalobu podľa ZKR, nakoľko žiadne z ustanovení ZKR a ani akýkoľvek iný hmotnoprávny alebo procesnoprávny predpis v tomto zmysle správcu neobmedzuje. Podľa dovolateľa ide o dve samostatné určovacie žaloby, predmetom ktorých sú dva odlišné nároky. Fakt, že v rámci konania o neúčinnosti Zmluvy súd môže prejudiciálne posudzovať aj platnosť či neplatnosť napádanej Zmluvy, je irelevantný, keď opätovne by o platnosti Zmluvy rozhodol len v odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom takéto odvodnenie nie je spôsobilým podkladom pre zmenu v úradnej evidencii. Zároveň k posudzovaniu platnosti Zmluvy v konaní o neúčinnosti Zmluvy napokon ani nemusí dôjsť. Preto je zrejmé, že podanie odporovacej žaloby nikdy nemohlo oslabiť naliehavý právny záujem žalobcu na rozhodnutí o určení neplatnosti Zmluvy a

určení vlastníckeho práva.

9. Vzhľadom k uvedenému dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

10. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žaloba o určenie neplatnosti Zmluvy a určenie vlastníckeho práva je v príkrom rozpore so žalobou o určenie neúčinnosti právneho úkonu, nakoľko podaním žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu sám žalobca uznáva, že právny úkon je platný a účinným právnym úkonom, keďže odporovať možno len platným a účinným právnym úkonom. Naproti tomu žalobou na určenie vlastníckeho práva sa žalobca domáha neplatnosti právneho úkonu a určenia, že je vlastníkom nehnuteľností. Zároveň nepovažuje za daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keď s ohľadom na zdôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (s ktorým sa odvolací súd v zmysle § 387 ods. 2 C. s. p. stotožnil) nemožno súdom vyčítať nedostatok spočívajúci v zmätočnosti. Vo vzťahu k riešeniu jednotlivých právnych otázok a ich namietaného nesprávneho právneho posúdenia odvolacím súdom sa žalovaný domnieva, že právne závery konajúcich súdov vyplývajú zo ZKR, ktorý je osobitným predpisom upravujúcim úpadok dlžníka a uspokojenie jeho veriteľov, pričom obsahuje viaceré špeciálne hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia odlišné od všeobecných predpisov hmotného a procesného práva, ako aj z právnej teórie. Vzhľadom k uvedenému navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie zamietol a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

12. Dovolateľ si uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ v súvislosti s existenciou vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, a právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 (v dôsledku prijatia C. s. p.), sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za naďalej aktuálne.

14. Dovolací súd uvádza, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

15. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C. s. p. V ustanovení § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. je výslovne uvedené, že pokiaľ sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne podľa potreby doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody, pričom sa vyjadrí aj k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní, či s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Nakoľko v danom prípade sa jedná o prípad potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom, bolo postačujúce, aby sa odvolací súd obmedzil na skonštatovanie, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. Odvolací súd taktiež v odôvodnení rozhodnutia na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol ďalšie argumenty potvrdzujúce správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto, chápaním obe rozhodnutia vo veci konajúcich súdov ako jeden vecný celok, dovolací súd konštatuje, že v predmetnej veci sa nejedná o taký prípad, ktorý by odôvodňoval aplikáciu druhej vety stanoviska R 2/2016, ako krajnej výnimky z prvej vety uvedeného stanoviska. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalobca tak neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

16. Dovolateľ zároveň namietal aj nesprávne právne posúdenie podľa § 421 C. s. p.

17. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Dovolací súd uvádza, že vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolateľ v zásade namietal len jedinú skutočnosť (z ktorej vyvodzoval prípustnosť dovolania, či už podľa § 421 ods. 1 písm. a/ alebo b/ C. s. p.), a to nesprávne právne posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu správcu konkurznej podstaty úpadcu na žalobe o neplatnosti Zmluvy a určenie vlastníckeho práva. Zároveň vo vzťahu k dovolateľom namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu otázky, či sa žalobca (ne)môže domáhať žalobou určenia neplatnosti zmluvy, pokiaľ sa v inom konaní domáha určenia neúčinnosti rovnakej zmluvy, dovolací súd uvádza, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca, teda kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú vplyv na meritórne rozhodnutie. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (pozri uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Obdo/28/2018, sp. zn. 4Obdo/64/2017). V konkrétnom prípade konajúce súdy žalobu zamietli z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a nie preto, že by žaloba o určenie neplatnosti Zmluvy a určenie vlastníckeho práva bola neprípustná z dôvodu zároveň podanej žaloby o neúčinnosť rovnakej zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že žalobcom sformulovaná otázka nebola kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej, a preto nie je založená prípustnosť dovolania vo vzťahu k takto vymedzenej právnej otázke (s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p.).

19. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu existencie naliehavého právneho záujmu správcu konkurznej podstaty úpadcu na žalobe o neplatnosť Zmluvy a určenie vlastníckeho práva dovolací súd konštatuje, že nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nakoľko vo veci rozhodujúci senát predmetnú právnu otázku už vyriešil vo svojom skoršom rozhodnutí, konkrétne v rozsudku,

sp. zn. 4Obdo/21/2017 z 25. apríla 2018, publikovanom v Zbierke ako R 91/2018, ktorého právna veta znie: „Správca konkurznej podstaty nemá naliehavý právny záujem na žalobe o určenie vlastníctva úpadcu k nehnuteľnostiam, ak má za to, že k zápisu vlastníckych práv tretej osoby do katastra nehnuteľností došlo na základe absolútne neplatného právneho úkonu.“ Uvedený právny záver zdôvodnil nasledujúco: „Pri posudzovaní otázky existencie naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva je treba vziať do úvahy, že žalobca vystupuje ako správca konkurznej podstaty, ktorej majetok sa týmto spôsobom snaží zabezpečiť. Samotné postavenie správcu konkurznej podstaty a jeho postup pri zaisťovaní majetku patriaceho do podstaty, ktoré je vymedzené zákonom o konkurze a reštrukturalizácii, je dané priamo zo zákona, pričom tento špecifický právny režim mu umožňuje realizovať ochranu

a nakladanie s majetkom úpadcu na zabezpečenie cieľov konkurzného konania. Ako vyplýva z ustanovení § 73 ods. 1 a § 76 ZKR, správca konkurznej podstaty v konkurznom konaní zisťuje majetok úpadcu, a po zistení rozsahu majetku, tento zapíše do súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Základným podkladom pre speňaženie podstaty je súpis podstaty, ktorý uskutočňuje správca podstaty (§ 76, § 77 ZKR). Správca do súpisu v zásade zahrnie každú vec a právo, o ktorých je presvedčený, že do podstaty patria. Ak je sporné, či majetok patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré sponchybnujú zaradenie majetku do súpisu.

Pri spornom zápise správcu v súpise poznamená dôvody sporného zápisu a uvedie osobu, v ktorej prospech pochybnosti sporného zápisu svedčia (§ 78 ods. 1 ZKR). Do súpisu sa zapisuje aj majetok tretích osôb nadobudnutý na základe neplatných právnych úkonov (§ 80 ods. 2

prvá veta ZKR). Pri systematickom výklade § 80 nie je správca obmedzený tým, že majetok nadobudnutý na základe neplatného právneho úkonu môže do súpisu majetku podstát zapísať až potom, čo súd rozhodnutím vysloví neplatnosť právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právnych úkonov nastáva ex lege a na základe takéhoto úkonu druhý účastník právneho vzťahu nenadobudne vlastnícke alebo iné právo k veci, k právu alebo inej majetkovej hodnote.

Takýto majetok teda de facto stále patrí úpadcovi a správca ho môže a musí zapísať do súpisu majetku podstát. Pokiaľ je do podstaty zahrnutá vec, ku ktorej si uplatňuje právo tretia osoba, súd tejto tretej osobe uloží, aby v stanovenej lehote podala proti správcovi vylučovaciu (excindačnú) žalobu (v týchto súvislostiach podporne pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 1Obo/101/2010 zo 6. októbra 2010 a uznesenie ústavného súdu II. ÚS 202/2011

z 12. mája 2011). Na absolútnu neplatnosť musí následne súd prihliadnuť ex offa a vyriešiť otázku neplatnosti ako prejudiciálnu otázku. Ak nie je vylučovacia žaloba podaná včas,

má sa za to, že vec patrí do konkurznej podstaty (§ 78 ods. 4 ZKR).

Samotný súpis majetku, o ktorom je správca presvedčený, že patrí do konkurznej podstaty, nie je obmedzený žiadnym ustanovením konkurzného zákona, pričom takémuto postupu nebráni ani tá skutočnosť, že v súčasnej dobe sú ako vlastníci žalovaných nehnuteľností zapísané tretie osoby (žalovaní). Na základe uvedeného žalobca nemôže pociťovať neistotu svojho postavenia alebo ohrozenia správcu pri zaisťovaní a vykonaní súpisu majetku úpadcu

(pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obo/13/2012 z 30. apríla 2012). Z uvedených dôvodov, pokiaľ súd prvej inštancie, ako i odvolací súd dospeli k záveru, že správca konkurznej podstaty nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nakoľko samotný konkurzný zákon umožňuje správcovi konkurznej podstaty a ukladá mu súčasne povinnosť majetok úpadcu zistiť a zapísať do súpisu konkurznej podstaty, je ich názor o nedostatku naliehavého právneho záujmu správny (pozri tiež napr. rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 3Obdo/13/2008 zo 7. mája 2009).“

20. Dovolací súd uzatvára, že skutková obdobnosť v uvedenom prípade umožňuje

tieto závery plne aplikovať aj na prípad, kedy žalobca, ako správca konkurznej podstaty úpadcu, namieta neplatnosť Zmluvy o kúpe a predaji časti podniku a určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam. Pri zhodnotení všetkých dovolateľom predložených argumentov, dovolací súd naďalej zotrváva na záveroch vyslovených v jeho skoršom rozsudku, sp. zn. 4Obdo/21/2017 z 25. apríla 2018 o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, ako správcu konkurznej podstaty úpadcu, na požadovanom určení.

21. Nakoľko odvolací súd (a aj súd prvej inštancie) v spore rozhodli pri vyriešení právnej otázky, ktorá bola pre ich rozhodnutia určujúca v súlade so záverom uvedeným vyššie [a v súlade s záverom vysloveným už v skoršom rozhodnutí dovolacieho súdu (viď citovaný rozsudok 4Obdo/21/2017)], neprichádza do úvahy ani prípustnosť dovolania žalobcu podľa

§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolateľom uvedené rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, neriešili otázku existencie naliehavého právneho záujmu v prípade, kedy je žalobcom správca konkurznej podstaty úpadcu, a preto pri tak zásadnej odlišnosti skutkového stavu a za existencie vyššie uvedeného rozsudku publikovaného v Zbierke, nie je možné konštatovať odklon od rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu namietaným rozhodnutím odvolacieho súdu.

22. Keďže dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

a ani podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., najvyšší súd dovolanie odmietol

podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.